بازار سرمایه

سه صنعت، شاخص را بالا بردند

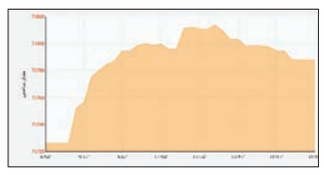

شهروند| دیروز شاخص کل بورس در پایان معاملات دومین روز پاییز با افزایش ۶۱ واحدی برای ۷۲هزار واحدی شدن مثبت شد؛ در این روز بزرگان صنایع سیمانی، دارویی و خودرویی مورد توجه سهامداران واقع شدند. در گروه خودرویی اخباری مبنی بر تعدیل مثبت به واسطه افزایش تولید و فروش شرکت‌ها از جمله ایران خودرو و سایپا، امکان افزایش قیمت برخی اقلام دارویی در گروه دارویی و رفع محدودیت‌ها در صنعت سیمان از جمله مهم‌ترین اخبار اثرگذار در روند صعودی نمادهای مرتبط در بازار بودند.

شاخص‌ها

عنوان شاخص	مقدار	تغییر	درصد
کل	۷۱۷۸۸/۱	۶۱/۶	۰/۰۹
۳۰ شرکت بزرگ	۳۳۰۵/۴	۳/۱	۰/۰۹
آزاد شناور	۸۰۹۹۹/۵	۲۱۸/۴	۰/۲۷
بازار اول	۵۲۷۲۹/۵	۵۱/۲	۰/۱
بازار دوم	۱۴۲۱۹۷/۷	۸۴/۷	۰/۰۶
صنعت	۶۰۸۶۱/۶	۵۳/۹	۰/۰۹

از تالار چه خبر

• **۲ ابهام اساسی پالایشگاه‌ها|** امیرحمزه مالمیر معاون ناشران و اعضای بورس اوراق بهادار تهران با اشاره به این که ۲ ابهام اساسی پالایشگاه‌ها که منجر به عدم بازگشایی آنان در تالار شیشه‌ای شده، مربوط به نحوه کیفی‌سازی سال ۹۳ و اختلاف‌نظر بر سر خوراک است، گفت: قرارداد مکتوب میان پالایشی‌ها، شرکت ملی پالایش و پخش و وزارت نفت به‌طور کامل امضا نشده است. او افزود: برخی پالایشگاه‌ها این قرارداد را امضا و برخی دیگر آن را قبول ندارند.

• **پایان معاملات غیرشفاف اموال دولتی|** ایرج ندیمی نایب‌رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس با اشاره به تأکید دولت در بسته خروج غیرتورمی از رکود مبنی بر فروش اموال مازاد بانک‌ها از طریق سازوکار بورس کالا، گفت: تسریع در عرضه اموال مازاد در بورس به عدم شفافیت معاملات فعلی، پایان می‌دهد. او افزود: اموال بانک‌ها و سازمان‌های بزرگ مربوط به اشخاص نیست که مزایده آنها به شیوه دلخواه و غیرشفاف انجام شود.

• **۱۰۷ صندوق سرمایه‌گذاری در حاشیه زیان|** با افزایش بازدهی منفی بورس تهران به ۹ درصد، صندوق‌های سرمایه‌گذاری نیز از جریان منفی بورس تبعیت کرده و زیان خود را افزایش دادند به‌طوری که از ۱۲۰ صندوق سرمایه‌گذاری فعال در بورس فقط ۱۳ صندوق بازده مثبت داشتند و تمامی ۱۰۷ صندوق دیگر زیان‌ده شدند.

• **تداوم رنگ سبز آیفکس|** معاملات دیروز فرابورس ایران به گونه‌ای رقم خورد که آیفکس با رشد ۲/۱۷ واحدی بار دیگر رنگ سبز را بر تن کرد. سرمایه‌گذاران طی ۱۳هزار و ۸۲۳ دفعه، ۶۸میلیون اوراقی که ارزششان به ۶۴۱میلیارد و ۴۳۰میلیون ریال رسید را دادوستد کردند.

اتفاق روز

مدیریت ضعیف خودروسازان موجب شد

افت صادرات خودروهای ایرانی به عراق

صادرات خودرو ایران به عراق در سال ۱۳۹۱ بیشترین میزان را داشت اما به دلیل مدیریت نادرست صادرات توسط شرکت‌های خودروساز و دست‌اندازهای وزارت صنایع ایران و عراق این میزان سال گذشته و جاری کاهش زیادی پیدا کرده است. مقامات دولتی عراق کیفیت نامطلوب این خودروها را عامل جلوگیری از واردات خودروی ایران به عراق عنوان کردند اما این موضوع تکذیب می‌شود زیرا شرکت‌های ایران‌خودرو و سایپا در عراق خط تولیدی دارند و مشکلات به‌وجود آمده بیشتر از سوی وزارت صنعت عراق است. این موضوعات بخشی از صحبت‌های جهانبخش سنجابی‌شیرازی دبیرکل اتاق بازرگانی ایران و عراق در دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران است. وی گفت: در پنج‌ماه اول امسال میزان کل صادرات به عراق ۵/۵میلیارد دلار بود که از این میزان ۴۴۰میلیون دلار شامل خدمات فنی و مهندسی و ۲/۲میلیارد دلار شامل صادرات کالایی بود. مابقی صادرات را برق، نفت و خدمات توریستی دربر گرفته است. به گفته سنجابی تراز تجاری ایران و عراق ۹۸/۵ درصد به نفع جمهوری اسلامی ایران است و تنها ۱/۵ درصد از تراز تجاری ما مربوط به واردات از عراق می‌شود که قسمت عمده آن شامل ترانزیت کالاهایی مثل موادغذایی (چای و برنج) و لوازم الکترونیکی است.

احمد خرم، وزیر راه‌وترابری دولت اصلاحات در گفت‌وگو با «شهروند» از خصوصی‌سازی‌ها می‌گوید

بخش چهارم اقتصاد، گناه نابخشودنی دولت

- خصوصی‌سازی در ایران بخش حاکمیتی را به‌عنوان بخش چهارم اقتصاد ایجاد کرد
- دولتی که بخواهد ۸۰ درصد بار سرمایه‌گذاری را به دوش بکشد، قطعا شکست خواهد خورد

عکس: امیر جمیدی/شهروند

حسام مهدوی- گروه اقتصادی شهروند| بسیاری از کارشناسان و صاحب‌نظران اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی را فرصتی طلایی برای اقتصاد ایران می‌دانند. فرصتی که به‌واسطه واگذاری ۸۰درصد از وظایف اجرایی دولت به بخش خصوصی تحولی بنیادین در کشور ایجاد می‌کند. بنابراین علاوه بر افزایش کارآیی دولت برای اجرای وظایف اصلی و حاکمیتی خود بخش خصوصی نیز توانمند شده و بخشی از وظیفه توسعه کشور را برعهده می‌گیرد. اما طی سال‌های اخیر آنچه از خصوصی‌سازی به یاد داریم، انتقال دارایی‌های دولت به شبه‌دولتی‌ها و نهادهای عمومی غیردولتی بوده که سرفصل جدیدی در معضلات اقتصادی ایران بازکرده است. در این خصوص کمی به عقب برگشته‌ایم و با احمد خرم، وزیر راه‌وترابری دولت محمد خاتمی همکلام شدیم تا ریشه‌ای‌تر به مسائل و چالش‌های خصوصی‌سازی در ایران نگاه کنیم. وی که اکنون از فعالیت‌های دولتی فارغ است، به بررسی کامل وضع خصوصی‌سازی در ایران و همچنین اقدامات انجام شده در حوزه حمل‌ونقل در دوران تصدی پست وزارت خود پرداخته‌است. خرم از واگذاری‌ها در زمان وزارت خود صحبت کرد و هر کجا که نیاز به آمار و ارقام بود با ماشین‌حساب خود آمار دقیق برای هر موضوعی را ارایه کرد.

با توجه به گذشت چند سال از ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ اجرای این اصل را تا چه اندازه موفق می‌دانید؟

اگر به‌طور کلی به این موضوع نگاه کنیم، اصل ۴۴ در اجرا موفقیت چندانی نداشت. چون سیاست این بود که سهام شرکت‌های دولتی و خود شرکت به بخش خصوصی واگذار شود، اما در عمل این اتفاق رخ نداد. در توضیح این مطلب باید عنوان کنم، پیش از این ما ۳ بخش در کشور داشتیم؛ بخش خصوصی، دولتی و تعاونی اما اکنون بخش چهارمی به نام بخش حاکمیتی به ۳ بخش قبلی نیز اضافه شده است. در اصل در بحث واگذاری‌ها اساس بر این بود که بخش خصوصی توانمند شود و دولت کارهایی که انجام دادن آن در توان بخش خصوصی است را به این بخش واگذار کند و از در دست گرفتن پیمانکاری پرهیز کند. اکنون در دنیا بحث دیگری به مباحث واگذاری اضافه شده و آن اصل برون‌سپاری است. در راستای این اصل، بخشی از امور حاکمیتی به بخش خصوصی واگذار می‌شود. به‌عنوان مثال دولت آمریکا بخشی از جنگ با افغانستان را طی یک قرارداد به بخش خصوصی واگذار کرد و خود به امور نظارتی پرداخت. در حقیقت اصل برون‌سپاری به این معنی است که آن‌چه از فعالیت حاکمیتی دولت و نه تصدی‌گری که بخش خصوصی می‌تواند انجام دهد را به این بخش واگذار کند.

دولت تا چه اندازه به اجرای صحیح اصل ۴۴ کمک کرده است؟ اصولا اجرای صحیح اصل ۴۴ چه کمکی به دولت می‌کند؟

دولت باید به بخش خصوصی کمک کند تا خود را توانمند سازد و بتواند فعالیت‌هایی که در حال حاضر قادر به انجام آن نیست را در دست بگیرد. از این طریق هم کار دولت سبک‌تر شده و هم بخش خصوصی توانمند خواهد شد. اگر بخواهیم مبنایی بر این کار پیدا کنیم باید بگوییم دنیا متوجه شده که تولید اطلاعات و تکنولوژی سرعت بالایی دارد و اگر دولت بخواهد بیش از ۱۰ تا ۲۰ درصد از اقدامات اجرایی را در اختیار داشته باشد از تولید اطلاعات و تکنولوژی عقب می‌ماند چه برسد به این که بخواهد بیش از ۸۰ درصد از فعالیت‌های اجرایی را دست داشته باشد. چرا که اگر دولتی بخواهد ۸۰ درصد بار سرمایه‌گذاری را به دوش بکشد، قطعا شکست خواهد خورد. درواقع دنیا وقتی سرعت تولید تکنولوژی و دانش را دید، اصل برون‌سپاری را بنا نهاد. اما متاسفانه در ایران نه‌تنها این اصول رعایت نشده بلکه اصل عدم تمرکز نیز پیاده نشده است. بنده در سال ۷۷ معاون عمرانی وزارت کشور بودم. در آن زمان بعد از یک‌ماه متوجه شدم برخی از کارهایی که توسط دولت انجام می‌شود در استان‌ها و شهرداری‌ها قابل اجراست. با آگاهی از این موضوع، اصل عدم تمرکز را پیاده کردیم و سقف اعتبارات را برای این کار افزایش دادیم. بعد از آن بسیاری از خدمات زیربنایی، گردشگری و عمرانی در شهرداری‌ها و استان‌ها انجام می‌شد با این کار هم استان‌ها در امور اجرایی خود توانمند شدند و هم بار اجرایی وزارت کشور کم شد. ۲ ماه بعد مدیرکل‌های ستادی می‌گفتند ما تقریبا بیکار شدیم. این امر فرصت تفکر و ایجاد دانش را برای مدیران فراهم می‌کند. با این اقدام هم حجم کارهای دولت پایین می‌آید و هم سرعت اجرا بالا می‌رود، علاوه بر آن روحیه مثبت و با نشاط در بخش‌هایی که امور به آنها تفویض شده نیز ایجاد می‌شود. این اقدام را در همان بدو ورود به وزارت راه نیز انجام دادم و ۲ ماه بعد از حضور در این وزارتخانه به تمام مدیران اعلام کردم، آنچه را که می‌توانید و در توان بخش خصوصی است واگذار کنید بعد از آن ۴۲ مورد فعالیت وزارتخانه مشخص شد که در استان‌ها نیز قابل اجرا بود. این ۴۲ مورد که اجرای آن در خود وزارتخانه ماه‌ها به طول می‌انجامید به‌راحتی در استان‌ها اجرایی شد. پس از ۱۵ روز مدیران اعلام کردند ۲ مورد دیگر نیز قابلیت اضافه‌شدن به ۴۲ مورد قبلی را هم دارد، پرسیدم چرا در همان زمان نگفتید، گفتند ما فکر نمی‌کردیم حتی ۲ مورد به استان‌ها تفویض شود. تا پیش از این هفته‌ای ۵ ملاقات با مدیران کل داشتم که با تفویض امور این دیدارها به ۵ ملاقات در سال رسید. البته تمام این واگذاری‌ها در دولت نهم و دهم مجدد به وزارتخانه بازگشت. از این گونه دخالت‌های دولت نهم و دهم در امور اجرایی زیاد است حتی در مسکن مهر و تا سال ۸۹ قرارداد اولیه بین انبوه‌ساز و متقاضی بود اما از سال ۹۰ دولت دخالت کرد و یک‌سر دیگر قضیه شد. این اقدام دولت باعث کندی در امور شد. کار به جایی رسیده بود که در پردیس ۲هزار میلیارد تومان آورده متقاضیان در حساب موجود بود اما پیمانکارها عملا بیکار بودند و کار انجام نمی‌شد. یکی از اشکالات اساسی در امور اجرایی ایران این است که اجرا در کشور ما هنوز به شیوه اواسط قرن ۲۰ انجام می‌شود اما دنیا اصل عدم تمرکز را بعد از جنگ جهانی دوم تمام کرد.

شما به اصل برون‌سپاری اشاره کردید. اجرای این اصل در ایران چه وضعیتی دارد؟

اصل برون‌سپاری نیز به‌طور کل در ایران تعطیل است و عملا اجرا نمی‌شود. من ۲۰ سال پیش برای نخستین‌بار از زبان معاون رئیس‌جمهوری آلمان با برون‌سپاری آشنا شدم. در آن زمان آلمانی‌ها یک معاونت در دولت ایجاد کرده بودند که فقط به امور برون‌سپاری می‌پرداخت و مقرر شده بود در ۳ سال به‌طور کامل این اتفاق اجرایی شود. اما متاسفانه در کشور ما عملا برون‌سپاری مغفول واقع شده است. کاهش هزینه‌ها، سرعت بالا، ارتقای کیفیت انجام کار و ایجاد فرصت مناسب برای مدیران در جهت تفکر بیشتر و تولید دانش فقط چند مورد از دستاوردهای برون‌سپاری است.

عدم توجه دولت به بخش خصوصی و واگذاری فعالیت‌ها چه نتایجی در بر دارد؟

در اواخر قرن ۲۰ و اوایل قرن ۲۱ انقلاب سوم صنعتی در جهان رخ داد. انقلاب اول صنعتی در قرن ۱۸ اتفاق افتاد که همان اختراع ماشین‌بخار بود و انقلاب دوم صنعتی در اواخر قرن ۱۹ که اختراع برق بود. اما انقلاب سوم صنعتی، گستردگی صنایع IT و ICT بود که تولید اطلاعات را با سرعت سرسام‌آور به جلو برد. انقلاب سوم صنعتی می‌گوید، دولت‌ها نمی‌توانند بیش از ۱۰ درصد از سرمایه‌گذاری و فعالیت را در اختیار داشته باشند. یک زمان ۱۰۰ درصد بار توسعه و سرمایه‌گذاری در اختیار دولت‌ها بود. در آن زمان تولید دانش و علم هر صدسال دوبرابر می‌شد اما اکنون تولید دانش هر ۱۵ ماه یکبار دوبرابر می‌شود. این یعنی سرعت تولید دانش و علم آن‌قدر بالاست که اگر دولتی بخواهد به اموری غیر از تولید علم و دانش بپردازد، از قافله عقب می‌ماند و دود این عقب‌ماندگی در چشم مردم می‌رود. در اصل تشکل‌های مردم‌نهاد باید بار توسعه را به دوش بکشند اما دولت با میدان ندادن به این تشکل‌ها فقط بار خود را سنگین‌تر کرده است. در زمان دولت آقای خاتمی، نهادی به نام شورای هماهنگی تشکل‌های مهندسی، صنفی و حرفه‌ای راه‌اندازی شد. این شورا در سازمان مدیریت آن زمان راه‌اندازی شد و معاونان و مدیران دولت خاتمی در آن حضور داشتند. وظیفه این نهاد، تعامل بین دولت و بخش خصوصی بود و مقرر شده بود از طریق این شورا موارد بین دولت و بخش خصوصی با تعامل بررسی شود. البته این نهاد در دوره احمدی‌نژاد به نوعی تعطیل بود و تعاملی بین دولت و بخش خصوصی انجام نمی‌شد.

به‌نظر می‌رسد کشورهای دیگر کاملا با موضوع خصوصی‌سازی کنار آمده‌اند. اما در ایران هنوز موضوع خصوصی‌سازی جانیفتاده‌است.

اگر دولت و حکومتی بر تشکل‌های مردم‌نهاد تکیه نکند، ملت خود را دچار پسماندگی و عقب‌افتادگی می‌کند و این گناهی نابخشودنی است. ما بسته‌تر از کشورهای کمونیستی شرق نیستیم، امروز چین با سرعت سرسام‌آوری که طی ۲ دهه گذشته آغاز کرده به سمت خصوصی‌سازی حرکت می‌کند. در سال بعد از فروپاشی شوروی یعنی سال ۱۹۹۲ جمهوری خلق چین ۶میلیون و ۳۰۰هزار نیروی نظامی خود را تعدیل کرد و با وضع قانونی اعلام کرد، هر شخص حقیقی و حقوقی که یک نفر از این نیروهای مازاد را به کار بگیرد، تا ۳ سال نیمی از حقوق آن را دولت خواهد پرداخت. در همان زمان نخست‌وزیر چین اعلام کرده بود تا سال ۲۰۱۵ یعنی سال آینده نیروهای مسلح خود را به ۶۰۰هزار نفر تقلیل خواهد داد. در ۳ سال اول چین توانست براساس این تعدیل نیرو ۳هزار و ۱۵۰ میلیارد یوان صرفه‌جویی داشته باشد و تاکنون نیز توانسته‌اند از راه‌صرفه‌جویی و جذب سرمایه‌گذار خارجی زیرساخت‌های تولید خود را آماده کنند به‌طوری که می‌بینیم طی چندسال اخیر رشد اقتصادی شگفت‌انگیزی داشته‌اند. در غیر این‌صورت قادر به اداره کردن کشوری با جمعیت ۱/۵ میلیارد نفر نبودند.

طی چندسال اخیر شاهد ظهور بخش جدیدی بودیم که نه دولتی بود نه خصوصی، این بخش جدید بیشتر سهام شرکت‌های دولتی را در چند سال اخیر در اختیار گرفت، نظر شما در این خصوص چیست؟

در ایران ۳۰سال است که می‌خواهیم خصوصی‌سازی را پیاده کنیم. ۲۸سال که به دنبال تدوین قوانین بودیم و طی این چندسال هم که واگذاری‌ها صورت گرفته است، براساس آمار ۹ درصد یا ۱۲/۵ درصد از این واگذاری‌ها به بخش خصوصی واقعی انجام شده و بقیه در اختیار شرکت‌های حاکمیتی قرار گرفته است. این اقدام کار بخش خصوصی را سخت‌تر کرد چراکه اگر بخش خصوصی بتواند با دولت رقابت کند با بخش حاکمیتی نمی‌تواند رقابت کند. به نظر من باید گام دوم در این خصوص واگذاری ۹۰ درصد باقی مانده که در اختیار بخش حاکمیتی است، باشد. واگذاری‌ها به بخش حاکمیتی در دوره احمدی‌نژاد و بیشتر توسط رانت انجام شد. در دوره احمدی‌نژاد دست شرکت‌های حاکمیتی باز گذاشته شد. به طوری که این شرکت‌ها تا ۵ برابر بخش خصوصی برای انجام امور از دولت پول گرفتند. قابل توجه مردم و مسئولان این که برای طبقه دوم پل صدر مناقصه محدود برگزار شد، یک پیمانکار شناخته شده برای هر کیلومتر این پروژه ۳۵میلیارد تومان پیشنهاد داد و اعلام کرد در ۱۵ ماه این پروژه را به اتمام می‌رساند اما درنهایت این پروژه به قیمت ۱۲۰۰ میلیارد تومان به قرارگاه خاتم داده شد. تونل نیایش که با حداکثر ۱۰۰هزار میلیارد تومان به اتمام می‌رسید، تاکنون ۴۰۰هزار میلیارد تومان یعنی ۴ برابر هزینه داشته است. البته باید بگویم بنده قبول ندارم که این کارها از توان بخش خصوصی خارج است. بلکه بخش خصوصی ما توان این را دارد که هر کاری که دولت انجام می‌دهد را بهتر و با سرعت، دقت، هزینه کمتر و کیفیت بالاتر انجام دهد. مطرح کردن این که بخش خصوصی نمی‌تواند بهتر از دولت کارها را انجام دهد، نادیده گرفتن توان بخش خصوصی و تهمت است.

حضور این شرکت‌ها و به‌طور کلی بخش دولتی در اقتصاد باید به چه شکل باشد؟

دولت باید فقط پروژه‌های دفاعی و موارد مربوط به انرژی هسته‌ای را در اختیار داشته باشد اما در حال حاضر تمام پروژه‌های اقتصادی کشور دست بخش حاکمیتی است. حضور گسترده بخش حاکمیتی در پروژه‌های اقتصادی باعث شده تا بیشتر پیمانکاران داخلی از کشور خارج شوند. شرکت‌های حاکمیتی به جای این که با گرفتن پروژه‌های داخلی اجازه نفس کشیدن به بخش خصوصی را ندهند، پروژه‌های اقتصادی خارج از کشور را در دست بگیرند و دلار وارد مملکت کنند. نتیجه این که گام بعدی خصوصی‌سازی باید واگذاری سهام شرکت‌های حاکمیتی باشد و اگر در مواردی بخش خصوصی ضعیف است، دولت باید توانمندسازی کند. اگر هم قرار شد پروژه‌ای به بخش حاکمیتی داده شود، باید ۱۰ تا ۲۰ درصد پروژه در اختیار بخش حاکمیتی باشد و مابقی آن را بخش خصوصی انجام دهد. علاوه بر این واگذاری باید حتما در قالب مناقصه باشد چراکه شرکت‌های حاکمیتی استاد خلف وعده هستند.

نرخ‌نامه

بازار سکه و طلا

نوع	قیمت	تغییر
سکه طرح قدیم	۹۲۷۰۰۰	▲
سکه طرح جدید	۹۲۷۵۰۰	▲
نیم سکه	۴۶۶۰۰۰	▲
ربع سکه	۲۶۵۰۰۰	–
سکه یک گرمی	۱۷۰۰۰۰	–
هر گرم طلای ۱۸ عیار	۹۵۱۱۰	▲

بازار ارز

نوع ارز	بازار آزاد	تغییر	مبادلاتی	تغییر
دلار آمریکا	۳۲۰۰	▲	۲۶۶۵	▼
یورو	۴۱۳۵	–	۳۴۲۶	▲
پوند انگلیس	۵۲۲۰	▲	۴۳۷۳	▲
درهم امارات	۸۷۲	▲	۷۲۵	–

بازار جهانی

نوع	قیمت (دلار)	تغییر
هر اونس طلا	۱۲۲۱,۹۰	▼
نقره	۱۷,۶۳	▼
هر بشکه نفت اوپک	۹۴,۳۱	▼
هر بشکه نفت برنت	۹۱,۳۶	▼

نرخ برابری ارزها		تغییر
یورو به دلار	۱,۲۸۳۳	▼
پوند به دلار	۱,۶۴۰۴	▲
دلار به درهم	۳,۶۷۳	▼

اقتصاد جهان

اقتصاد روسیه در تنگنا

به گزارش بانک جهانی آمار مصرف‌کننده روسیه که حدود نیمی از اقتصاد ۲هزار میلیارد دلاری کشور را تشکیل می‌دهد، قربانی تنش‌های اوکراین شده و به این ترتیب سرعت رشد کشور را می‌کاهد. براساس پیش‌بینی این سازمان جهانی در مقایسه با رشد مصرف ۲۰۱۴، این شاخص در ۲۰۱۵ میلادی ۰/۵ و در ۲۰۱۶ میلادی حدود ۲ درصد کاسته خواهد شد. از سوی دیگر در مقایسه با ۲۰۱۳ میلادی در سال جاری تولید ناخالص ملی ۰/۵ درصد افزایش می‌یابد.

پالایشگاه جدید عربستان رقیب ویتول

جدیدترین پالایشگاه نفت در عربستان سعودی ماه گذشته به ظرفیت کامل خود دست یافت و به این ترتیب رقابت بین‌المللی با ویتول و توتال را آغاز کرده تا پالایشگاه‌های بیشتری در اروپا تعطیل شود. این پالایشگاه تازه‌کار که سرمایه‌گذاری مشترک میان شرکت نفت عربستان سعودی و توتال است، نفت‌خام را با سرعت ۴۰۰ هزار بشکه در روز پالایش می‌کند. به گفته کریس بیک، مدیرارشد ویتول (بزرگ‌ترین تاجر نفت در جهان) پالایشگاه‌های اروپا کوچک هستند و قدرت رقابت با همتایان نوین خود را ندارند.

تعلیق خرید هواپیماهای کم‌هزینه در ایرفرانس

آلن ویدالیز، وزیر حمل‌ونقل فرانسه اعلام کرد: شرکت ایرفرانس-KLM پروژه خود برای گسترش بازوی هواپیماهای کم‌هزینه Transavia را معلق کرده است، خلبانانی که به این شرکت هوایی فشار وارد می‌کنند، نگران آن هستند که واحدهای کم‌هزینه فرصت‌های شغلی را از بین ببرند و بر شرایط کاری و دستمزد آنها تأثیر بگذارند.

رخداد

تهرانی‌ها از این پس بیشتر آب چاه می‌خورند

محمد پرورش، مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران با تأکید بر این که تهران از شرایط کم‌آبی گذر نکرده است، گفت: برای تأمین آب تهران برداشت از چاه‌ها ۳ مترمکعب بر ثانیه افزایش پیدا می‌کند. او با تأکید بر این که لازم است مردم در تهران در فصل پاییز نیز در مصرف آب صرفه‌جویی داشته باشند، گفت: راهکارهای در دست اجرا به چندین گزینه تقسیم می‌شوند که یکی از آنها افزایش برداشت از چاه‌ها با حفر چاه‌های جدید است. وی تصریح کرد: سد ماملو اواسط مهرماه وارد مدار می‌شود که انتقال آب از ماملو می‌تواند به تأمین آب مورد نیاز تهران کمک کند. مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران افزایش بهره‌وری تأسیسات آب را یکی دیگر از کارهای در دست اجرا خواند و گفت: کماکان بحث چگونگی مصرف آب مطرح است و لازم است در مصرف آب صرفه‌جویی کنیم. براساس تعهد شرکت آب و فاضلاب استان تهران ۷۰ حلقه چاه جدید در راستای تأمین آب شرب باید به سامانه چاه‌های شرکت افزوده شود و در حال حاضر ۴۵ درصد از آب تهران از طریق چاه‌ها تأمین می‌شود.

یادداشت

برداشت‌های متنوع از تغییر رویه اتاق بازرگانی ایران:

اجتماع دولتی در اتاق خصوصی

علی اکبرزاده
روزنامه‌نگار

در اواخر دوران ۴ ساله دوم دولت احمدی‌نژاد، اتاق بازرگانی ایران یکی از محافلی بود که تیغ نقدش تند و تیز بود. دایره انتقادهای اعضای این اتاق، تمام پیکره اقتصاد را در بر گرفته بود و کمتر موضوعی بود که در جلسات پرشور ماهانه اتاقی‌ها توسط اعضا به چالش کشیده نشود. آن روزها اتاقی‌ها از نرخ سود بانکی گرفته تا ماجرای ادامه‌دار تحریم‌ها را به بحث روزشان بدل می‌کردند و از تمام پتانسیل‌شان برای اصلاح امور استفاده می‌کردند. رئیس دفتر امروز رئیس‌جمهوری آن روزها رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران بود.

در دوره ریاست او، سیل تحلیل‌های متعدد بخش خصوصی به سمت بخش دولتی روانه می‌شد و این بخش به نوعی ناظر و حاضر بر تمام ارکان مدیریتی اقتصاد ایران بود؛ هرچند از سوی دولت نشنیده گرفته می‌شد، اما نهاوندیان و یارانش به رسالت اصلی خود عمل می‌کردند و مشاهدات خود را به دولت هشدار می‌دادند و تصمیم‌سازی‌ها را به بوته نقد می‌گذاردند. آن زمان رفتار دولتی‌ها با اتاقی‌ها به مراتب بی‌رحم‌تر از امروز بود. دولت دهم نه انتقادات را می‌شنید و نه به جلسات شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی پایبند بود؛ دولتمردان تحت‌نظر محمود احمدی‌نژاد بی‌اعتقاد و بی‌اعتماد به مشارکت بازرگانان، تنها به مسیر چیده شده توسط رئیس دولت خود ادامه می‌دادند و گردن اقتصاد را به هر آنجایی که می‌شد و می‌خواستند، می‌کشیدند. این روند تا انتخابات دور یازدهم ریاست‌جمهوری ادامه یافت و اعضای فعال بخش خصوصی که به حضور رئیس جدید دولت دلخوش بودند، در ابتدا در برابر ایدئولوژی دولت که همانا گزینش رئیس‌شان برای حضور در دولت بود روی خوش نشان دادند. آنها از این یارکشی خصوصی - دولتی خوشحال بودند و مهم‌ترین دلیل‌شان هم برای این شادی، قدرت گرفتن دوباره بخش خصوصی پس از چندسال فریاد بی‌حاصل بود.

حالا یک‌سالی از روزهای خشنودی بازرگانان سرشناس ایرانی از همراهی با دولت یازدهم می‌گذرد؛ آنها افزون بر این که رئیس کارکشته خود را همکار دولت می‌بینند، به‌نظر می‌رسد اندکی هم جایگاه نقادانه خود را از دست داده‌اند. اتاقی‌ها که در دوران احمدی‌نژاد هر آنچه به مغزشان می‌رسید در مسیر انتقاد از دولت به زبان می‌راندند، اینک با همراهی محمد نهاوندیان (در قامت دست راست رئیس‌جمهوری) رویکرد نقادانه خود را کمرنگ‌تر از قبل کرده‌اند.

سرجمع این وقایع موجب شده تا آن چیزی که دیده می‌شود، در قیاس سرانگشتی نشان‌دهنده دو فرضیه باشد. ۱- رضایت نسبی خصوصی‌ها از عملکرد اقتصادی دولت ۲- همراهی بخش خصوصی با دولت و پایین کشیدن فیتیله نقادی.

حالا بازرگانان تحصیلکرده و البته ثروتمند ایرانی، مانند گذشته در بطن رویدادهای روز به نقادی برنمی‌خیزند و برخلاف دوره قبل که همه‌جانبه از اتاق ایران و شهرهای مختلف به سیاست‌های دولت می‌تاختند نیستند.

اما در کنار این وقایع شاهد تغییراتی داخل اتاق هم هستیم و اتاقی‌ها با دستان خود، برگه‌های رأی حضور دولتمردان (مسعود کرباسیان، رئیس کل فعلی گمرک) را به داخل گلدان انداختند تا شاید نزدیکی بیشترشان به دولت عایدی حداقلی را هم برای آنان فراهم آورد. غافل از این که خود دولت سودای خصوصی‌سازی امور را دارد و از دولتی شدن بیشتر فرار می‌کند!

به‌نظر می‌رسد روال امروز اتاق بازرگانی در آینده‌ای نه چندان دور، این مکان را به محفلی برای تجارت دولتی‌ها بدل خواهد کرد؛ محفلی که اگرچه تا پیش از حضور این دولت، خانه واقعی بخش خصوصی بود اما امروز از حضور دولتی‌ها در پیکره خود بهره می‌برد.

مخلص کلام این که، پویایی و چهره منتقد اتاق بازرگانی ایران که در دولت پیش به تکامل رسیده بود، در یک‌سال گذشته از مسیر خود منحرف شد و شاید این نقد بر خود بازرگانان بخش خصوصی باشد که رویکرد خصوصی‌سازی امور دولت را در نیافته‌اند و خود در سودای دولتی‌سازی امور هستند. اما در این میان نباید از نقش دولت هم گذشت که در برخی موارد با انتخاب بازرگانان و اقتصاددانان خصوصی در بدنه دولت این تصور را ایجاد کرده که شاید تمایل به این روند دارد.

در این بخش کافی است دولت و بخش خصوصی، کارنامه یک‌سال گذشته خود را مرور کنند و از این هشدار، گلی برچینند که نقد سازنده دولتی از سوی بخش خصوصی باعث تصمیمات دولتی مفیدتری خواهد شد. باشد تا شنیده شود.